

Nye regler om aktindsigt i offentligt ansattes navne?

Justitsministeriet havde hen over sommeren et udkast til lovforslag i høring, der har til formål at beskytte offentligt ansatte mod chikane. Lovforslaget medfører bl.a., at retten til aktindsigt i ansattes navne begrænses.

Offentligt ansatte oplever i stigende grad chikane, vold og trusler, bl.a. fordi reglerne om aktindsigt i visse tilfælde misbruges til at chikanere de offentligt ansatte. I de senere år er der derfor blevet iværksat en række tiltag for at

øge trygheden for offentligt ansatte. Det betyder bl.a., at der nogle steder er indført identifikations- og medarbejdersnumre, der i visse tilfælde kan anvendes i stedet for de ansattes navne. Et andet tiltag var indførelsen af § 119 a

i straffeloven om chikane af offentligt ansatte.

Ifølge Justitsministeriet er der flere eksempler på, at retten til aktindsigt specifikt udnyttes for at få fat i navneoplysninger, som efterfølgende bruges til chikane mod den ansatte eller dennes familie. Det gælder særligt i kriminalforsorgen.

Grænsen sænkes betydeligt i forhold til chikanøse anmodninger

Det udkast til lovforslag, der har været sendt i høring, indeholder to ændringer i offentlighedsloven og en enkelt ændring i forvaltningsloven. Det må antages, at der – uanset udfaldet af Folketingsvalget – vil være flertal for at gennemføre ændringerne.

Overordnet vil de nye regler betyde, at grænsen for, hvornår en myndighed kan afvise at behandle en anmodning om aktindsigt, der har et retsstridigt, chikanøst eller lignende formål, sænkes betydeligt.

Lovforslaget vil derfor ændre offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 2, så ordet "chikanøst" fremover indgår i bestemmelsens ordlyd. Indtil nu har myndighederne kunnet undtage navne på offentligt ansatte efter bestemmelsen, men den har i praksis været underlagt en restriktiv fortolkning. Anmodningen har skullet tjene et retsstridigt formål eller lignende, for at bestemmelsen kunne anvendes, ligesom den var begrænset til klare tilfælde af misbrug.

Den foreslåede ændring tydeliggør, at formålet med anmodningen om aktindsigt ikke behøver at være retsstridigt, før en chikanøs anmodning kan afvises. Ændringen gør herudover op med den restriktive fortolkning og udvider bestemmelsens anvendelsesområde. I dag skal det fremgå forholdsvis tydeligt af anmodningen eller omstændighederne i øvrigt, at en anmodning er fremsat med et chikanøst formål for øje, før en myndighed kan afslå anmodningen med henvisning til § 9, stk. 2, nr. 2.

Justitsministeriet fremhæver i høringsudkastet, at formålet med den foreslåede udvidelse ikke er at afskære anmodninger om aktindsigt, der søger at afdække ulovligheder eller uregelmæssigheder i den offentlige for-

valtning mv. På samme måde er det ikke formålet at begrænse pressens adgang til aktindsigt, hvorfor det er skrevet ind i forslaget som en forudsætning, at anmodninger fra massemedier (og forskere) kun helt undtagelsesvist vil kunne afslås med henvisning til bestemmelsen.

Ændringen i forvaltningsloven omhandler partsaktindsigt efter § 9 a, hvor der vil blive indsat et nyt stk. 2, identisk med ændringen i offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 2.

Afslag på aktindsigt i den ansattes navn

Den anden ændring i offentlighedsloven vedrører ordlyden af § 21, stk. 3. Bestemmelsen vedrører personale-sager og giver i dag offentligheden adgang til oplysninger om blandt andet en offentligt ansats navn, uddannelse og lønmæssige forhold.

I § 21, stk. 3, foreslås følgende indsat: "Der meddeles dog ikke indsigt i oplysninger om den ansattes navn, hvis væsentlige hensyn til den ansattes tryghed taler herimod."

Ændringen er først og fremmest møntet på offentligt ansatte med borgernære funktioner (frontpersonale), hvis arbejdsopgaver indebærer en høj risiko for konflikter med borgere. Det kan fx være ansatte i politiet eller psykiatrien, men kan efter omstændighederne også omfatte andre offentligt ansatte i borgernære funktioner. Vurderingen af, om den ansattes navn skal undtages, skal ske på baggrund af en høring af den ansatte. Hvis den ansatte under høringen udtaler sig imod udlevering, og det i øvrigt er nærmere begrundet, vil

Fremtidsudsigterne for lovforslaget

Efter folketingsvalget er det usikkert, om der fortsat vil være flertal for at vedtage ændringerne.

myndigheden som udgangspunkt skulle give afslag på aktindsigt i den ansattes navn.

I lovforslaget adresseres spørgsmålet om håndteringen af underskriftskravet i forvaltningslovens § 32 b, stk. 1. Efter bestemmelsen skal alle udgående dokumenter i afgørelsessager sikre en entydig identifikation af afsenderen. I lovforslaget forudsættes det, at den ansattes overordnede underskriver og godkender afgørelsen i potentielt chikanøse sager.

Lovforslagets betydning

Hvis lovforslaget vedtages, vil en myndighed i højere grad kunne afslå aktindsigtsanmodninger, med henvisning til at anmodningen har et chikanøst formål. Herudover vil der kunne gives afslag på anmodninger om aktindsigt i oplysninger om offentligt ansattes navne med henvisning til chikane af den pågældende.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Bo Juul Jensen
Advokat
bjj@horten.dk